

Харків в результаті війни виявився одним з найбільш зруйнованих міст в Європі. Було знищено десятки пам'яток архітектури, вивезено до Німеччини численні художні цінності, в тому числі картини і гравюри Рубенса, Веласкеса, Дюрера, Ван Дейка з художнього музею. За свідченням старожилів, цінності історичного музею було вкрадено німцями практично повністю, а будівлю музею знищено. Відвідавши місто в 1943 році, письменник Олексій Толстой писав: «Я бачив Харків. Таким був, напевно, Рим, коли в п'ятому столітті через нього прокотилися орди німецьких варварів. Величезне кладовище...»

Німці при відступі в 1943 році не змогли підірвати гордість України залізобетонний Держпром — так міцно його було побудовано. У Будинку проектів (зараз нова будівля університету) було знищено всі дерев'яні перекриття і повністю зруйновано крило, звернене до зоопарку. Не підлягали відновленню перший в світі Палац піонерів, Центральний будинок РСЧА, Пасаж і вся забудова спуску Халтуріна, готель «Червоний», будівля КП(б)у, музей імені Сковороди, Південний вокзал і безліч іншого. Було знищено тільки житла півтора мільйона квадратних метрів. У зоопарку перед війною жили більше 5000 тварин, а після звільнення в серпні 1943 року їх залишилося менше ста п'ятдесяти, з яких більш-менш великих - всього десять (чотири ведмеді, п'ять мавп і один вовк); інші під час війни було знищено. Загальний збиток місту склав 33,5 мільярда карбованців! Західні експерти передбачали, що на відновлення міста знадобиться більше 50 років! Пустирі і руїни на місці зруйнованих кварталів нагадували городянам про війну аж до середини 1960-х років. Але Харків повстав з руїн.

Сучасним окупантам треба замислитись – історія повторюється...

Не варто сумніватися, після закінчення війни з Росією повстане з руїн і вся Україна.

Список використаних джерел:

1. Старинов И.Г. Записки диверсанта. М.: Альманах «Вымпел», 1997.
2. История Великой Отечественной Войны Советского Союза 1941-1945. М.: Воениздат, 1961, т. 2. - С. 131.
3. В. Мавродиادی. “Радиостанция-боец” [UAЗАН, до ВОВ: eu2QW, U3QD; 1985 – S.K.] //Радио, 1985, №2, с .5.
4. Военно-исторический журнал, 1990, № 10.

СВІТОГЛЯДНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВОЛОНТЕРСТВА: СПІЛЬНА МЕТА ТА СОЛІДАРНІСТЬ

Ярослав Блоха,

канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри філософії

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Світове співтовариство визнає волонтерський рух способом збереження та зміцнення загальнолюдських цінностей, реалізації прав і обов'язків громадян, особистісного зростання шляхом усвідомлення людського потенціалу. У Всесвітній Декларації Волонтерства відзначається, що волонтерська діяльність становить фундамент громадянського суспільства, привносячи в життя людей потребу в мирі, свободі, безпеці та справедливості [1, с.34].

Україна, яка пройшла через ряд складних випробувань у своїй історії, визначається не лише своєю багатозначною культурою та багатомілітичною історією, але й сучасним рухом волонтерства, який став невід'ємною частиною суспільства.

З метою правового врегулювання волонтерської діяльності в Україні у квітні 2011 р. прийнято Закон України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 № 3236-VI. До цього закону потім були внесені зміни, які полягали у скасованні необхідності надання організаціям статусу волонтерських, дозволялась волонтерська діяльність на території проведення антитерористичної операції, передбачена грошова компенсація сім'ям волонтерів, які загинули, або були поранені під час військових подій, а також укладання договорів про добровільну роботу у волонтерській організації [2].

Закон України від 15.08.2022 р. № 2519-IX Про внесення змін до Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо підтримки волонтерської діяльності врегулює суспільні відносини, пов'язані з провадженням волонтерської діяльності в Україні. Основним завданням цього документу є забезпечення ефективного регулювання правовідносин, що виникають в процесі провадження волонтерської діяльності в Україні, сприяння розвитку волонтерського руху в Україні, підвищення якості надання волонтерської допомоги. Зокрема, закон уточнює терміни «волонтерська діяльність», «волонтер», знімає обмеження для здійснення волонтерської діяльності організаціями та установами, уточнює права та обов'язки волонтерів і організацій та установ, які залучають до своєї діяльності волонтерів, пояснює особливості відшкодування витрат, пов'язаних з наданням волонтерської допомоги [3].

Світоглядні засади сучасного українського волонтерства періоду українсько-російської війни формуються на основі цінностей, солідарності та віри в можливість змін. З-поміж світоглядних засад волонтерства в Україні виокремимо:

1. Солідарність як основний принцип. Солідарність визначає дух спільності та взаємодопомоги в українському волонтерстві. Це відчуття є драйвером для того, щоб люди об'єднувалися навколо спільної мети, будь то допомога ветеранам, біженцям або потерпілим від надзвичайних ситуацій. Солідарність створює відчуття глибокої взаємодії та відповідальності перед усім українським суспільством.

2. Людиноцентризм. Основними джерелами волонтерського руху є не лише матеріальні ресурси, а й готовність допомагати іншим та власна енергія. У центрі волонтерської діяльності знаходиться людина, яка потребує допомоги. Сучасні волонтери виховані в душі гуманізму та розуміють важливість допомоги кожному окремому індивідууму.

3. Довіра та прозорість. Сучасне волонтерство в Україні ґрунтується на довірі та прозорості. Волонтери часто співпрацюють з громадськістю, урядовими органами та іншими партнерами. Довіра у волонтерстві є основою для спільної роботи та досягнення поставлених цілей.

4. Різноманітність ініціатив. Українське волонтерство вражає своєю різноманітністю проектів та ініціатив. Це може бути допомога на передовій, волонтерські платформи для збору коштів, екологічні ініціативи чи соціальні проекти. Ця різноманітність вказує на готовність волонтерів допомагати в різних сферах суспільства.

5. Глобальна відкритість. Українські волонтери демонструють глобальну відкритість, співпрацюючи з міжнародними партнерами та приймаючи допомогу від них. Це створює можливість обміну досвідом та використання найкращих практик для досягнення глобальних цілей.

6. Толерантність та взаєморозуміння. Волонтери в Україні активно пропагують толерантність та взаєморозуміння як ключові компоненти сучасного суспільства. Вони вірять, що різноманіття є силою, яка збагачує наше суспільство, і прагнуть створювати інклюзивне середовище для всіх громадян.

7. Ефективність та інновації. Сучасні українські волонтери використовують сучасні технології та інновації для підвищення ефективності своєї діяльності. Вони володіють навичками проектного управління, аналізу даних та забезпечення відкритості інформації для максимального впливу на розвиток суспільства.

8. Екологічна усвідомленість. Волонтери в Україні нині приділяють особливу увагу екологічним питанням та розуміють важливість сталого розвитку. Вони активно працюють над проектами з охорони навколишнього середовища та екологічної освіти, сприяючи створенню здорової та екологічно свідомої громади.

9. Громадянська активність. Волонтерство в Україні сприяє розвитку громадянської активності. Волонтери виступають за права та інтереси громадян, сприяють формуванню громадських об'єднань та стали активними учасниками розвитку своєї країни.

10. Неперервна готовність до викликів. Сучасні українські волонтери завжди готові реагувати на виклики, будь то природні катастрофи, конфлікти чи епідемії. Їхня готовність та мобільність грають ключову роль у наданні допомоги в найскладніших ситуаціях.

Таким чином, можемо констатувати, що сучасне українське волонтерство засноване на цінностях солідарності, людського центризму, довіри, прозорості та глобальної відкритості. Ці світоглядні засади не лише формують волонтерський рух в Україні, але й слугують прикладом для інших країн, які прагнуть забезпечити благополуччя свого суспільства через активну участь громадян у волонтерській діяльності.

Світоглядні засади сучасного українського волонтерства не лише відображають цінності громадян, але й визначають напрямок розвитку суспільства. Цей рух не тільки допомагає тим, хто найбільше цього потребує, але й є справжнім каталізатором для позитивних змін у сучасному українському суспільстві. Волонтерство - це не лише допомога, а й спосіб життя, заснований на взаєморозумінні, толерантності та готовності приймати виклики для створення кращого майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2015. 36 с.
2. Про волонтерську діяльність: Закон України № 3236-VI від 19 квітня 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
3. Про внесення змін до Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо підтримки волонтерської діяльності: Закон України від 15.08.2022 р. № 2519-IX. URL: <https://document.vobu.ua/doc/14674>